

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

۳۴. بخش صنعت و معدن و پتروشیمی

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۴۶۹۷

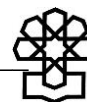
بهمن ماه ۱۳۹۴

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	رویکرد کلان لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور در بخش صنعت و معدن
۳.....	ارزیابی و تحلیل تطبیقی تبصره‌های مرتبط با بخش صنعت و معدن در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مقایسه
۳.....	با قانون بودجه سال ۱۳۹۴
۱۲.....	ارزیابی و تحلیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن
۱۴.....	ردیف‌های متفرقه
۱۵.....	جمع‌بندی و ارائه پیشنهادها
۱۷.....	منابع و مأخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۳۴. بخش صنعت و معدن و پتروشیمی

چکیده

لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در بخش صنعت و معدن در شرایط رکود تورمی و کاهش منابع درآمدی حاصل از فروش نفت دولت پیشنهاد شده است. همین موضوع باعث شده است که در فصل صنعت و معدن، در بخش طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کاهش ۶/۶ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۴ رخ دهد. با اینکه روند کلی لایحه بودجه امسال نشان‌دهنده کاهش میزان اعتبار برای فصل صنعت و معدن بوده، ولی مقدار بودجه پیشنهادی برای برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن با رشد ۱۳ برابری از ۳,۰۰۰ میلیون ریال مصوب در سال ۱۳۹۴ به رقم ۳۸,۸۶۱ میلیون ریال افزایش پیدا کرده است. با توجه به آمار عملکرد بخش درآمدی فصل صنعت و معدن، به نظر می‌رسد در این بخش بیش‌برآورد، صورت گرفته که این موضوع بخش صنعت و معدن در ردیف اعتبارات متفرقه را که به‌صورت جمعی - خرجی تعریف شده‌اند دچار مشکلات جدی خواهد کرد.

مقدمه

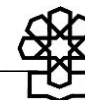
لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ سومین بودجه دولت تدبیر و امید می‌باشد که در شرایط خروج از رکود تورمی با نگاهی ویژه به کاهش قیمت نفت در شرایط پسابرجام تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است. با عنایت به شرایط به‌وجود آمده در پسابرجام، توجه به بخش‌های دارای مزیت نسبی می‌تواند به شکوفا شدن اقتصاد ایران کمک شایانی داشته باشد. از این‌رو تقویت بخش صنعت، معدن و صنایع معدنی با نگاهی ویژه به اکتشاف منابع معدنی در بودجه سال آینده بسیار حائز اهمیت است. در این گزارش سعی می‌شود پس از بررسی رویکرد کلان بودجه در بخش صنعت و معدن و پتروشیمی، موارد مرتبط در ماده واحده و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت پیشنهادهایی جهت اصلاح با ذکر دلایل کارشناسی برای بهبود وضعیت بخش ارائه گردد.

رویکرد کلان لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور در بخش صنعت و معدن

لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در حالی تقدیم مجلس شورای اسلامی شد که قبل از آن قانون «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر ارتقای نظام مالی کشور» و قانون «الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» جهت دائمی کردن برخی از تبصره‌های بودجه در مجلس تصویب شده بود. همین امر این انتظار را در ذهن متبادر می‌کرد که ماده واحده لایحه ۱۳۹۵ مختصر و کاربردی توسط دولت ارائه شود که چنین موضوعی در بخش ماده واحده تقریباً رعایت شده و تنها احکام اجرایی در ارتباط با قوانین فوق در پیوست‌ها و ماده واحده آمده است. در حالت کلی احکام مرتبط با بخش صنعت و معدن شامل تسهیلات از محل فاینانس برای طرح‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی، تخصیص منابع صندوق توسعه ملی برای اعطای تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان، اجازه انتشار اوراق مشارکت ریالی و صکوک اسلامی برای تأمین مالی طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی و مالی، اجازه انتشار اوراق مالی اسلامی به منظور پرداخت بدهی‌های دولت به پیمانکاران، تعیین تکلیف وظایف حاکمیتی شرکت دخیانیات، تخصیص منابع حاصل از قانون هدفمند کردن یارانه به بخش تولید، اجازه انتشار اوراق اسلامی برای اجرای طرح‌های مرتبط با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و نیز تعیین تکلیف دریافت حق انتفاع بهره‌برداری از معادن و موارد مصرف آن از احکامی هستند که در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ مرتبط با بخش صنعت و معدن در نظر گرفته شده است.

– احکام مندرج در سایر قوانین مرتبط با بخش صنعت و معدن

برخی از احکام قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور که در قوانین مصوب دائمی لحاظ شده مجدداً در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نیز ذکر شده‌اند. درواقع با وجود این احکام در قوانین دائمی، لزومی به لحاظ مجدد آنها در قوانین بودجه سنواتی نمی‌باشد.

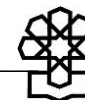

ارزیابی و تحلیل تطبیقی تبصره‌های مرتبط با بخش صنعت و معدن در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مقایسه
با قانون بودجه سال ۱۳۹۴

جدول ۱. مقایسه احکام قانون بودجه سال ۱۳۹۴ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهار نظر
تبصره «۳» (ب) طرح‌های سرمایه‌گذاری نیمه‌تمام سازمان‌های توسعه‌ای موضوع بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی که مهلت مقرر در مورد آنها خاتمه نیافته است از شمول این تبصره مستثناست. (ل) مطالبات سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران موضوع بند «الف» ماده (۱۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و بند «ج» ماده (۸) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ بابت واگذاری‌های قبل از ابلاغ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به مبلغ سه هزار و سیصد میلیارد (۳,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل فروش اموال، سهام، سهم‌الشرکه، اموال بنگاه‌ها یا منابع حاصل از فروش آنها تأمین کند و برای سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته و حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام به حساب سازمان ذیربط واریز می‌شود. به سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران اجازه داده می‌شود با استفاده از منابع داخلی خود، تسهیلات ریالی و ارزی در قالب تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس)، بیع متقابل (بای‌بک)، خرید محصول (بای‌پروداکت) و سایر روش‌های تأمین مالی با رعایت قوانین و مقررات		حکم بند «ب» تبصره «۳» در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی آمده است. اجرای حکم بند «ل» تبصره «۳» برای سال ۱۳۹۵ متسری است.

قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهار نظر
نسبت به سرمایه‌گذاری تبدیل گاز طبیعی به فرآورده تا جمع سه میلیون تن در مناطق کمتر توسعه‌یافته کشور اقدام کند تا ضمن ایجاد ارزش‌افزوده زمینه سرمایه‌گذاری‌های پایین‌دستی توسط بخش خصوصی فراهم شود.		
تبصره «۴» در سال ۱۳۹۴ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) علاوه‌بر باقی‌مانده سهمیه سال‌های قبل، معادل ریالی سی‌وپنج میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی با سپردن تضمین‌های لازم به بانک‌های عامل می‌توانند از تسهیلات مذکور استفاده نمایند.	تبصره «۳» در سال ۱۳۹۵ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) علاوه‌بر باقی‌مانده سهمیه سال‌های قبل، معادل ریالی پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. شورای اقتصاد براساس قانون مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام این تسهیلات را به طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی اختصاص می‌دهد. بازپرداخت اصل و سود منابع طرح صرفاً از محل عایدات طرح در دوران بهره‌برداری و یا منابع پیش‌بینی شده طرح در قانون بودجه زمان تصویب طرح قابل پرداخت می‌باشد.	افزایش سقف تسهیلات فاینانس برای تأمین مالی طرح‌های اقتصادی مطلوب است. علی‌احال پروسه اجازه تخصیص این تسهیلات برعهده شورای اقتصاد ممکن است فرآیند دریافت آن را پیچیده نماید.
تبصره «۵» (ب) به‌منظور سرمایه‌گذاری در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته کشور، به سازمان‌های گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های شهرک‌های صنعتی و صنایع کوچک ایران اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات با بخش خصوصی و تعاونی تا سقف چهل‌ونه درصد (۴۹٪) در قالب شخص حقوقی مشارکت نمایند. (د) در سال ۱۳۹۴ طرح‌های نیمه‌تمام تولیدی و اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی که از حساب ذخیره ارزی، تسهیلات ارزی دریافت کرده‌اند و در حال حاضر به‌دلیل عوامل غیرارادی امکان انجام تعهدات خود را ندارند، می‌توانند با رعایت ماده (۸۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و مقررات صندوق توسعه ملی باقی‌مانده تسهیلات خود را از این صندوق دریافت کنند.		حکم بند «ب» تبصره «۵» در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی آمده است. با توجه به کاهش قیمت نفت و به تبع آن کاهش منابع ارزی صندوق توسعه ملی، احکام بند «د»، «ه»، «و» و «ز» تبصره «۵» در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ لحاظ نشده است. علاوه‌بر این طبق سیاست‌های کلی برنامه ششم، هرگونه تکلیف بودجه‌ای

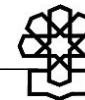
اظهار نظر	لایحه بودجه ۱۳۹۵	قانون بودجه ۱۳۹۴
برای صندوق توسعه ملی ممنوع است.		ه) به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود که در سال ۱۳۹۴ نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی یا تعاونی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میدان‌های مشترک با تضمین وزارت نفت و بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آنها اقدام کند. و) به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۴ اجازه داده می‌شود تا نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا تعاونی برای طرح‌های توسعه‌ای شقوق مختلف حمل‌ونقل بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و ذیربط این وزارتخانه در قبال اخذ حق دسترسی تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن از استفاده‌کنندگان اقدام کند. ز) به دولت اجازه داده می‌شود به منظور افزایش سرمایه دولت در صندوق‌های ضمانت صادرات ایران، حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیت‌های معدنی، توسعه و حمایت از صنایع دریایی و ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، در سال ۱۳۹۴ از محل وصولی اقساط حساب ذخیره ارزی، دویست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به صندوق ضمانت صادرات ایران و یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به سایر صندوق‌های موضوع این بند به نسبت مساوی، پرداخت کند. نرخ تبدیل مبالغ دلاری مذکور، نرخ روز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.
	تبصره «۵» الف) به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی	تبصره «۶» الف) به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد هزار میلیارد

قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهاری نظر
(۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های میادین نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهر آب‌های مرزی، طرح‌های حمل‌ونقل به‌ویژه وسایط نقلیه برقی، طرح‌های آبرسانی و تأمین آب، احداث و تکمیل طرح‌های آب‌شیرین‌کن، تکمیل شبکه جمع‌آوری و انتقال فاضلاب، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاه‌های برق، شبکه‌های انتقال و توزیع برق، احداث و تکمیل طرح‌های آب‌شیرین‌کن، تکمیل شبکه جمع‌آوری و انتقال فاضلاب، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاه‌های برق، احداث و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام ورزشی، تبدیل گاز به فرآورده‌های شیمیایی و همچنین مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود درخصوص اصل و سود، منتشر نمایند.	و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های میادین نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهر آب‌های مرزی، طرح‌های حمل‌ونقل به‌ویژه وسایط نقلیه برقی، طرح‌های آبرسانی و تأمین آب، احداث و تکمیل طرح‌های آب‌شیرین‌کن، تکمیل شبکه جمع‌آوری و انتقال فاضلاب، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاه‌های برق، شبکه‌های انتقال و توزیع برق، احداث و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام ورزشی، تبدیل گاز به فرآورده‌های شیمیایی و همچنین مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود درخصوص اصل و سود، منتشر نمایند.	اظهاری نظر
(ب) به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به‌منظور اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی و طبق قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر و وجوه اخذ شده را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۲ جدول ۵ این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام مندرج در پیوست یک این قانون اختصاص می‌یابد تا براساس مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه شود. واگذاری این اوراق به بخش دولتی اعم از شرکت‌ها، بانک‌ها و سایر دستگاه‌ها در بازار پول و قبل از سررسید ممنوع است.	(ب) به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به‌منظور اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی و طبق قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر و وجوه اخذ شده را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۲ جدول ۵ این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام مندرج در پیوست یک این قانون اختصاص می‌یابد تا براساس مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه شود. واگذاری این اوراق به بخش دولتی اعم از شرکت‌ها، بانک‌ها و سایر دستگاه‌ها در بازار پول و قبل از سررسید ممنوع است.	ب) به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به‌منظور اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی و طبق قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر و وجوه اخذ شده را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۲ جدول ۵ این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام مندرج در پیوست یک این قانون اختصاص می‌یابد تا براساس مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه شود. واگذاری این اوراق به بخش دولتی اعم از شرکت‌ها، بانک‌ها و سایر دستگاه‌ها در بازار پول و قبل از سررسید ممنوع است.
(ج) اوراق مشارکت فروش نرفته طرح‌های بندهای «الف» و «ب» این تبصره، قابل واگذاری تبصره، قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رئیس دستگاه اجرایی،	(ج) اوراق مشارکت فروش نرفته طرح‌های بندهای «الف» و «ب» این تبصره، قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رئیس دستگاه اجرایی،	ج) اوراق مشارکت فروش نرفته طرح‌های بندهای «الف» و «ب» این تبصره، قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رئیس دستگاه اجرایی،

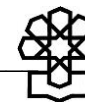
قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهار نظر
ذیحساب ذیربط و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است. اوراق واگذار شده، قابل باز خرید، قبل از سر رسید توسط بانک عامل نیست. (ک) دولت مجاز است جهت تسویه مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت و شرکت‌های دولتی تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال «اوراق صکوک اجاره» منتشر نماید. اوراق مزبور از پرداخت هرگونه مالیات معاف بوده و به‌عنوان ابزار مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران محسوب و با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌شود. اوراق مزبور قابل معامله در بازار ثانویه است. آیین‌نامه اجرایی نحوه انتشار اوراق صکوک اجاره، بازپرداخت، سود و تضمین آن حسب مورد توسط دولت و شرکت‌های دولتی ذیربط، ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. اوراق صکوک اجاره، اوراق بهادار قابل نقل و انتقالی است که نشان‌دهنده مالکیت مشاعی دارنده در منافع مورد اجاره قانونی می‌باشد.	است. اوراق واگذار شده، قابل باز خرید، قبل از سر رسید توسط بانک عامل نیست. (و) به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۳ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تسویه کند. بدین‌منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان «اوراق تسویه خزانه» صادر می‌کند و در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می‌دهد. این اسناد صرفاً به‌منظور تسویه بدهی اشخاص یاد شده به دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. تبصره ۲۰» الف) به دولت اجازه داده می‌شود تا معادل بدهی‌های مسجل خود به بانک‌ها و پیمانکاران، اوراق مالی اسلامی منتشر و از محل منابع حاصل از فروش این اوراق یا اوراق منتشره فروش نرفته، تمام یا بخشی از بدهی‌های خود را تسویه نماید.	میزان دقیق بدهی‌هایی که با مطالبات قطعی تسویه می‌شود باید مشخص شده و در ردیف‌های بودجه درج شود.
تبصره ۷» ج) به سازمان‌های توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، شرکت‌های دولتی		

قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهار نظر
تابعه ذیربط وزارت نفت (پتروشیمی و نفت) و سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای اجازه داده می‌شود به‌منظور تقویت سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت‌های بخش خصوصی و تعاونی برای تأمین و تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعت، معدن، نفت، گاز و پتروشیمی و بومی‌سازی فناوری (تکنولوژی) و بازسازی و نوسازی ماشین‌آلات مبلغ چهار هزار میلیارد (۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع داخلی خود در قالب وجوه اداره شده یا یارانه سود و کارمزد تسهیلات براساس قراردادهای منعقد در اختیار بانک‌های عامل قرار دهد تا در چارچوب دستورالعمل وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی و نفت (حسب مورد) و مقررات قانونی مربوطه در اختیار متقاضیان واجد شرایط بخش‌های غیردولتی قرار گیرد.		
تبصره «۱۰» ج) در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و با عنایت به لغو قانون انحصار دولتی دخانیات مصوب ۱۳۰۷/۱۲/۲۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجوه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام‌نگاشت (هولوگرام) و سایر حقوق انحصار محصولات دخانی پس از تاریخ «مصوبه واگذاری سهام شرکت مزبور بابت رد دیون صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت فولاد» براساس گزارش حسابرس اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول ۵ این قانون واریز کند. معادل چهل درصد (۴۰٪) از وجوه واریزی از محل ردیف ۱۰۱-۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون به تأمین مستمری بازنشستگان صنعت فولاد کشور اختصاص یافته و در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار گیرد. همچنین تا شفاف‌سازی وظایف حاکمیتی و حقوق دولتی در حوزه محصولات دخانی در تطبیق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف	تبصره «۷» الف) کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده سنگ آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های تابعه است، ولی فاقد قرارداد با سازمان مذکور و شرکت‌های تابعه می‌باشند موظفند بابت حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از معادن فوق در سال ۱۳۹۵ بیست درصد (۲۰٪) مبلغ فروش محصولات خود را به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۳۰۴۱۹ جدول ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور پرداخت کنند. در صورت سرمایه‌گذاری برای تکمیل زنجیره تولید، حق انتفاع به‌صورت پلکانی و به‌شرح زیر پرداخت می‌شود: - فروش محصول به‌صورت سنگ آهن خام و دانه‌بندی شده معادل بیست درصد (۲۰٪) هم قیمت و هم تولیدات هر دو شرکت گل‌گهر و چادرم‌لو کاهش داشته است. بنابراین امکان تحقق منابع در نظر گرفته شده در لایحه وجود ندارد. ۲. میزان تخصیص منابع از محل ماده (۳۵) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و	۱. با توجه به افت شدید قیمت سنگ آهن در سال گذشته و پیش‌بینی تداوم وضع فعلی برای سال آینده، میزان حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از ۲۵ درصد در قانون ۱۳۹۴ به ۲۰ درصد در لایحه ۱۳۹۵ کاهش یافته است. ولی در کل منابع در نظر گرفته شده از این محل تقریباً تغییری حاصل نشده است (۱۰۰ میلیارد تومان کاهش داشته است). این درحالی است که هم قیمت و هم تولیدات هر دو شرکت گل‌گهر و چادرم‌لو کاهش داشته است. بنابراین امکان تحقق منابع در نظر گرفته شده در لایحه وجود ندارد. ۲. میزان تخصیص منابع از محل ماده (۳۵) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و

قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهاری نظر
است درآمدهای حاصل از صدور مجوزها و هرگونه حقوق دولتی دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخانی را طی سال ۱۳۹۴ به ردیف درآمدی مذکور واریز نماید.	- فروش محصول به صورت آهن اسفنجی معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ فروش افشرد. موارد فوق صرفاً به شرکتهایی تعلق می گیرد که زنجیره ارزش (فرآوری) را در داخل مجموعه همان شرکت انجام دهند. در صورتی که شرکت های موضوع این جزء با رعایت قانون تجارت از محل سود خود اقدام به سرمایه گذاری در معادن و صنایع معدنی پایین دستی کنند به میزان ده درصد (۱۰٪) گرفته شده است. سرمایه گذاری صورت گرفته از محل سود، به عنوان حق انتفاع بهره برداری محاسبه می شود. پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۳ و مبلغ چهار هزار و سیصد میلیارد (۴,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از مبالغ واریزی موضوع ردیف ۱۳۰۴۱۹ این تبصره متناسب با میزان دریافتی به صورت تخصیص یافته توسط خزانه داری کل کشور از طریق ردیف های ۸۲-۵۲۰۰۰۰ و ۱۲۰-۵۲۰۰۰۰ (هشتاد درصد (۸۰٪) سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و بیست درصد (۲۰٪) سازمان زمین شناسی و اکتشاف معدنی کشور) در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می گیرد تا جهت طرح های پژوهشی کاربردی، زیست محیطی و ایجاد زیرساخت های معدنی و ایمنی معدنی هزینه شود. مبلغ سیصد میلیارد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از درآمد این جزء از طریق طرح ۱۳۰۴۰۱۱۰۶ صرف زیرساخت های معدنی می شود. - مالیات بر درآمد سال ۱۳۹۵ هر یک از معادن موضوع این جزء به حساب خزانه معین استان محل استقرار معدن واریز می شود. ب) گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است نسبت به استرداد حقوق ورودی کالاهای وارداتی از همان مواد و قطعات وارداتی موضوع مواد (۶۶) تا (۶۸) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ ظرف مدت پانزده روز از محل تنخواه دریافتی از خزانه که تا پایان سال تسویه می نماید، اقدام کند. ج) در اجرای قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و عنایت به لغو قانون انحصار دولتی دخانیات، مصوب ۱۳۰۷/۱۲/۲۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام نگاشت (هولوگرام) و سایر حقوق انحصار محصولات دخانی پس از تاریخ لازم الاجرا شدن «مصوبه واگذاری سهام شرکت مزبور بابت رد دیون صندوق بازنشستگی کارکنان	ارتقای مالی کشور» به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در لایحه ۱۳۹۵ (موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۳) برخلاف قانون مادر، ۵۰ درصد در نظر گرفته شده است. ۳. عملکرد تبصره «۱۰» قانون بودجه ۱۳۹۴ تا آذرماه ۱۳۹۴ کمتر از ۳۰۰ میلیارد تومان بوده (شامل ۶۵ میلیارد تومان وصولی نقد و مابقی به صورت چک مدت دار و حواله های محصول) که این ارقام در مقایسه با رقم برآوردی در بودجه اختلاف زیادی دارد. ۴. مطابق قانون الحاق موادی به قانون تنظیم، سازمان ایمیدرو می بایست براساس اساسنامه خود اداره شده و باید درآمدهای آن سازمان در طرح های توسعه ای و زیرساخت های معدنی سرمایه گذاری شود، ولی در لوایح بودجه عملاً منابعی از درآمد حق انتفاع به سازمان تعلق نمی گیرد. به طوری که در سال ۱۳۹۴ تا انتهای دی ماه فقط ۶ میلیارد تومان به ایمیدرو پرداخت شده و مابقی درآمد وصولی به خزانه واریز شده است.

قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهاری نظر
	صنعت فولاد» براساس گزارش حسابرس اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول ۵ این قانون واریز کند. همچنین تا شفاف‌سازی وظایف حاکمیتی و حقوق دولتی در حوزه محصولات دخیانی در تطبیق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است درآمدهای حاصل از صدور مجوزها و هرگونه حقوق دولتی دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخیانی را طی سال ۱۳۹۵ به ردیف درآمدی مذکور واریز نماید.	
تبصره «۲۰» در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵ به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۴ منابع مالی حاصل از اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون مذکور و ردیف‌های یارانه‌ای این قانون را با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای هدف و نیازمند، توزیع و همچنین برای ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید اقدام نماید:	تبصره «۱۴» در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵ به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ منابع مالی حاصل از اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون مذکور تا مبلغ چهارصد و هشتاد هزار میلیارد (۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) و ردیف‌های یارانه‌ای این قانون را با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای هدف و نیازمند، توزیع و همچنین برای ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید اقدام نماید.	باتوجه به ماده (۸) قانون هدفمندسازی یارانه‌ها می‌بایست سرهم هریک از بخش‌های تولید، سلامت و ... در بودجه‌های سنواتی به‌طور شفاف مشخص شود که در لایحه سال ۱۳۹۵ هیچیک از سهم‌ها مشخص نشده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود سهم بخش تولید در متن لایحه با توجه به میزان درآمد و هزینه کاملاً مشخص شود.
الف) درآمد حاصل از اجرای مفاد مواد (۱) و (۳) قانون مذکور در سال ۱۳۹۴ تا مبلغ چهارصد و هشتاد هزار میلیارد (۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می‌شود. ب) منابع مذکور در بند «الف» و منابع مربوط به ردیف‌های یارانه‌ای از محل بودجه عمومی دولت مندرج در این قانون به‌شرح زیر هزینه می‌شود: ۱. تا مبلغ پنجاه و دو هزار میلیارد (۵۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در اجرای ماده (۸) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها برای کمک به بخش تولید، بهبود حمل و نقل عمومی و بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و جلوگیری از آلودگی محیط‌زیست.	تبصره «۱۶» به دولت اجازه داده می‌شود برای تسریع در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به‌منظور تأمین اعتبار مورد نیاز پروژه‌های مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، علاوه بر اعتباراتی که در بودجه دستگاه‌های اجرایی منظور شده است، نسبت به استفاده از منابع	

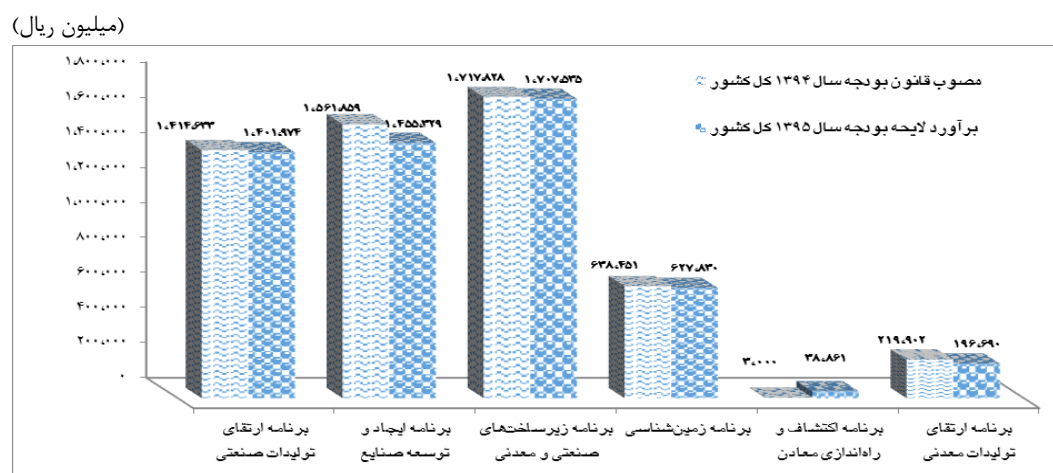

قانون بودجه ۱۳۹۴	لایحه بودجه ۱۳۹۵	اظهار نظر
	بودجه حداکثر تا ۱۰ درصد اعتبارات هزینه‌ای (به‌استثنای فصول اول و ششم) و ۵ درصد اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و همچنین برای تأمین مالی طرح‌های انتفاعی، نسبت به انتشار اوراق اسلامی حداکثر تا دو برابر مجوزهای مندرج در بودجه ۱۳۹۵ با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی برای تأمین اعتبار اجرای برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی مورد استفاده قرار دهد.	

ارزیابی و تحلیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل صنعت و معدن

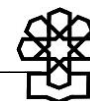
شاید مهمترین تغییر ساختاری در فصل صنعت و معدن در بخش طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به طبقه‌بندی برنامه‌ها و طرح‌های مرتبط با این فصل باشد که در لایحه بودجه ۱۳۹۵ این طبقه‌بندی تفاوت فاحشی با قانون ۱۳۹۴ دارد. مطابق لایحه ۱۳۹۵ طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی فصل صنعت و معدن در قالب ۷ برنامه به مبلغ ۵,۴۵۰,۷۱۸ میلیون ریال پیشنهاد شده که نسبت به قانون مصوب سال ۱۳۹۴ که شامل ۶ برنامه است، حدود ۶/۶ درصد کاهش را نشان می‌دهد. همین موضوع مقایسه تطبیقی افزایش یا کاهش اعتبارات برای برنامه‌های مختلف را کمی مشکل خواهد کرد. برای ارزیابی درستی این موضوع یکسان‌سازی طرح‌ها در لایحه بودجه ۱۳۹۵ با قانون بودجه ۱۳۹۴ در نمودار ۱ آورده شده است.

نمودار ۱. وضعیت عمده طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی به تفکیک برنامه در لایحه سال ۱۳۹۵ براساس طبقه‌بندی قانون سال ۱۳۹۴

همانطور که مشاهده می‌شود بیشترین اعتبار متعلق به برنامه زیرساخت‌های صنعتی و معدنی و کمترین اعتبار متعلق به برنامه اکتشاف و راه‌اندازی معادن می‌باشد. البته این نکته را نیز باید متذکر شد که تنها بخشی که در لایحه ۱۳۹۵ در فصل صنعت و معدن نسبت به قانون مصوب ۱۳۹۴ افزایش اعتبار داشته، همین بخش اکتشاف و راه‌اندازی معادن بوده است.

حال اگر لایحه امسال را به تنهایی و با تفکیک جدید موجود در پیوست ۱ مورد ارزیابی قرار دهیم می‌توان نتیجه گرفت که بیشترین میزان اعتبار متعلق به برنامه ایجاد و توسعه صنایع، معادن و زیرساخت‌های صنعتی و معدنی با رقم ۴,۶۱۳,۲۶۹ میلیون ریال و کمترین آن متعلق به برنامه تدوین استاندارد با رقم ۲,۲۶۶ میلیون ریال است (جدول ۲ و نمودار ۲).

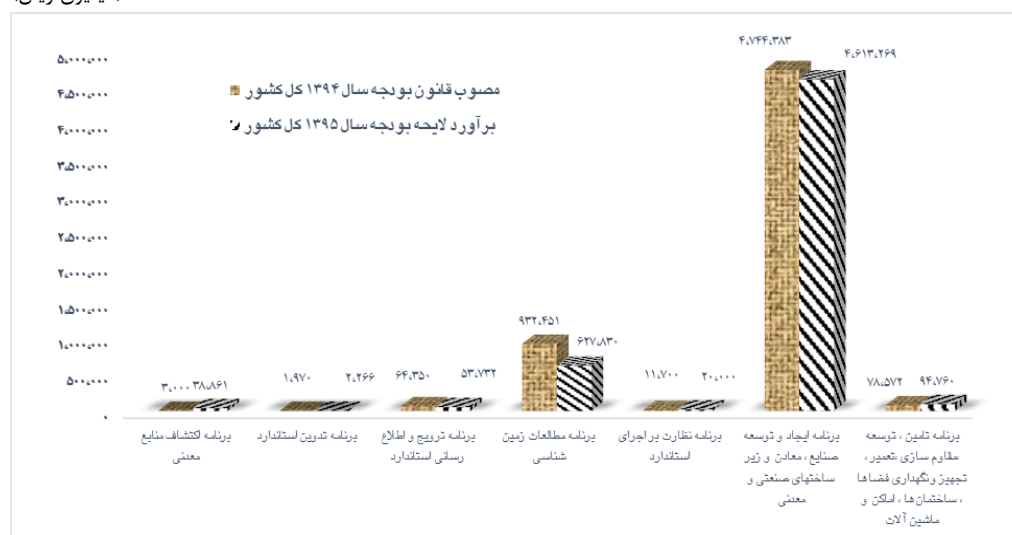
جدول ۲. طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی فصل صنعت و معدن در لایحه سال ۱۳۹۵

(میلیون ریال)

فصل	صنعت و معدن	صنعت و معدن	صنعت و معدن	صنعت و معدن	صنعت و معدن	صنعت و معدن	صنعت و معدن	صنعت و معدن
عنوان	برنامه اکتشاف منابع معدنی	برنامه تدوین استاندارد	برنامه ترویج و اطلاع‌رسانی استاندارد	برنامه مطالعات زمین‌شناسی	برنامه نظارت بر اجرای استاندارد	برنامه توسعه صنایع معدنی و تجهیزات و ماشین‌آلات	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	جمع
برآورد سال ۱۳۹۵	۳۸۸۶۱	۲۲۶۶	۵۳۷۳۲	۶۲۷۸۳۰	۲۰۰۰۰	۴۶۱۳۲۶۹	۹۴۷۶۰	۵۴۵۰۷۱۸

نمودار ۲. وضعیت عمده طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی به تفکیک برنامه در لایحه سال ۱۳۹۵

(میلیون ریال)

توجه: در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ ردیف‌های ۴۰۳۰۲۳۲۳ و ۴۰۳۰۱۰۱۱ با عناوین برنامه زیرساخت و توسعه بال و بدنه هواپیما و توسعه فناوری‌های پیشرفته صنایع دفاعی از فصل صنعت و معدن و ردیف ۱۳۰۴۰۰۰۰۰۰ به فصل دفاع با شماره ردیف ۱۱۰۱۰۰۰۰۰۰ انتقال یافته است.

در ارتباط با طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای مربوط به بخش پتروشیمی نیز دو طرح با عناوین کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن به شهرهای مهاباد، سنندج،... ممسنی و کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن مرکزی مطرح است که عملکرد آنها در سال‌های گذشته در جدول ۳ آورده شده است.

جدول ۳. طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای شرکت ملی صنایع پتروشیمی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی جدید و قدیم	عنوان طرح	مقدار (کیلومتر)	هزینه واحد	عملکرد سال‌های قبل از برنامه پنجم	دوران برنامه پنجم	مصوب سال ۱۳۹۴	برآورد سال ۱۳۹۵	پیش‌بینی سال‌های بعد	جمع کل
۱۳۰۴۰۱۱۰۱۲ (۴۰۳۰۲۰۰۴)	کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن به شهرهای مهاباد، سنندج، ... ممسنی	۲۱۰۰	۴۲۶۴۶۵۰	۳۲۴۸۸۳۷	۱۱۵۸۱۸۵	۵۹۵۹۵۴	۵۸۶۲۶۰	۳۳۶۶۵۲۸	۸۹۵۵۷۶۴
۱۳۰۴۰۱۱۰۱۳ (۴۰۳۰۲۰۲۵)	کمک به احداث خط لوله انتقال گاز اتیلن مرکزی	۶۰۰	۸۴۷۷۲۰	۸۶۳۸۵	۹۲۴۳۸	۲۶۵۰۰	۲۶۰۰۰	۲۷۷۳۰۹	۵۰۸۶۳۲

مطابق جدول فوق طرح خط لوله اتیلن غرب که در سال ۱۳۸۱ به منظور توسعه مناطق کمتر توسعه یافته، ایجاد اشتغال، افزایش مشارکت بخش خصوصی با برآورد سرمایه‌گذاری ۲,۰۷۵ میلیارد ریال در پنج استان کشور به تصویب رسیده بود، با تغییرات مکرر در طرح خطوط لوله، هزینه‌های سرمایه‌گذاری و قیمت تمام شده آن افزایش یافت که پس از این تغییرات در نهایت تا آبان سال ۱۳۹۴ حدود ۸۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته‌اند. نکته قابل توجه اینکه بعد از گذشت بیش از ده سال از زمان تصویب این طرح، دو مجتمع پتروشیمی مرتبط با این طرح از مجموع ۱۲ طرح مصوب به بهره‌برداری رسیده است. به رغم ایرادات بسیاری که از آغاز اجرای این طرح بر آن وارد بود، برخی از کارشناسان به موضوع نقش توسعه این طرح در استان‌های غربی اشاره می‌کردند. این درحالی است که عملکرد واحدهای به بهره‌برداری رسیده در طول این خط نقش مؤثری در توسعه صنایع پایین‌دست و تحرک بخشی تولید در استان مربوطه و استان‌های مجاور را نداشته و بخش زیادی از محصولات تولیدی آنها صادر می‌شود.

با توجه به موضوعات مطروحه اعتبارات پیش‌بینی شده برای دو خط مزبور حدود ۲ درصد کاهش نسبت به مصوب سال گذشته داشته است.

ردیف‌های متفرقه

بخشی از اعتبارات درآمد هزینه‌ای بخش‌های مختلف از جمله بخش صنعت و معدن در جدول ۹ (برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه) لایحه بودجه آورده شده است. نکته قابل توجه در این بین نقض قوانین دائمی در بخش اعتبارات بخش معدن است به طوری که برخی از تکالیف در نظر گرفته شده در قانون معادن و اصلاحیه‌های مربوط به آن در لایحه امسال همانند لوایح سال‌های گذشته نقض شده است (البته دلیل این امر عمدتاً کمبود منابع در لایحه می‌باشد).

— ردیف ۲-۵۳۰۰۰۰ اعتبار موضوع تبصره «۴» ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون معادن

مطابق قانون معادن می‌باید ۶۵ درصد حقوق دولتی معادن به بخش معدن جهت ایجاد زیرساخت و... برگشت داده شود که در این لایحه برخلاف قانون دائمی اعتبار در نظر گرفته شده فقط ۱۶/۵ درصد

حقوق دولتی در نظر گرفته شده در بخش منابع می‌باشد.

– ردیف ۷۹-۵۳۰۰۰۰ اعتبار موضوع ماده (۲۰) قانون اصلاح قانون معادن

مطابق قانون معادن می‌باید ۵ درصد کل حقوق دولتی در نظر گرفته شده در لایحه به منظور حمایت از فعالیت‌های صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی اختصاص یابد که در لایحه ۱۳۹۵ به جای ۵ درصد ۰/۴۸ درصد جهت حمایت در نظر گرفته شده است.

– ردیف ۸۳-۵۳۰۰۰۰ اعتبار موضوع تبصره «۶» ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون معادن

مطابق این تبصره می‌باید ۱۵ درصد حقوق دولتی مندرج در لوایح بودجه به اعتبارات استان جهت ایجاد زیرساخت و رفاه و توسعه شهرستان با اولویت بخشی که معدن در آن واقع شده، اختصاص یابد. این درحالی است که در این لایحه فقط ۲/۹ درصد از حقوق دولتی برای این بخش در نظر گرفته شده است.

جمع‌بندی و ارائه پیشنهادها

لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در بخش صنعت، معدن و پتروشیمی در کل با توجه به کاهش درآمدهای نفتی با ۶/۶ درصد کاهش نسبت به قانون ۱۳۹۴ در بخش طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیشنهاد شده است. نکته قابل توجه در این بین بیش‌برآورد درآمدهای بخش صنعت و معدن علی‌الخصوص بخش معدن در لایحه سال ۱۳۹۵ است که این موضوع با در نظر گرفتن اکثر ردیف‌های متفرقه مربوط به بخش معدن به صورت جمعی - خرجی این بخش را در هزینه‌ها به شدت دچار مشکل کرده که در این ارتباط نگاهی به تبصره «۷» و مشکلات مربوط به آن، بخشی از موضوع را روشن‌تر خواهد کرد.

نکات قابل توجه در خصوص بند «الف» تبصره «۷»

۱. با توجه به افت شدید قیمت سنگ آهن در سال گذشته و پیش‌بینی تداوم وضع فعلی برای سال آینده، میزان حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از ۲۵ درصد در قانون ۱۳۹۴ به ۲۰ درصد در لایحه ۱۳۹۵ کاهش یافته است. ولی در کل منابع در نظر گرفته شده از این محل تقریباً تغییری حاصل نشده است (۱۰۰ میلیارد تومان کاهش داشته است). این درحالی است که هم قیمت و هم تولیدات هر دو شرکت گل‌گهر و چادرملو کاهش داشته است. بنابراین امکان تحقق منابع در نظر گرفته شده در لایحه وجود ندارد.

۲. میزان تخصیص منابع از محل ماده (۳۵) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای مالی کشور» به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در لایحه ۱۳۹۵ (موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۳) برخلاف قانون مادر، ۵۰ درصد در نظر گرفته شده است.

۳. عملکرد تبصره «۱۰» قانون بودجه ۱۳۹۴ تا آذرماه ۱۳۹۴ کمتر از ۳۰۰ میلیارد تومان بوده (شامل ۶۵ میلیارد تومان وصولی نقد و مابقی به‌صورت چک مدت‌دار و حواله‌های محصول) که این ارقام در مقایسه با رقم برآوردی در بودجه اختلاف زیادی دارد.

۴. مطابق قانون الحاق موادی به قانون تنظیم، سازمان ایمیدرو می‌بایست براساس اساسنامه خود اداره شده و باید درآمدهای آن سازمان در طرح‌های توسعه‌ای و زیرساخت‌های معدنی سرمایه‌گذاری شود ولی در لوایح بودجه عملاً منابعی از درآمد حق انتفاع به سازمان تعلق نمی‌گیرد. به‌طوری که در سال ۱۳۹۴ تا انتهای دی‌ماه فقط ۶ میلیارد تومان به ایمیدرو پرداخت شده و مابقی درآمد وصولی به خزانه واریز شده است.

با توجه به موارد فوق به نظر می‌رسد پرداختن به موضوعات داخلی سازمان توسعه‌ای ایمیدرو در لایحه بودجه محلی از اعراب نداشته باشد. چرا که در شرایط واگذاری دارایی‌ها و شرکت‌های سودده سازمان‌های توسعه‌ای، همچنین عدم واریز مبالغ در نظر گرفته شده از محل واگذاری‌ها به سازمان‌های توسعه‌ای عملاً این سازمان‌ها را از لحاظ منابع داخلی دچار مشکلات جدی کرده است که همین امر ایفای وظایف حاکمیتی سازمان‌ها در جهت توسعه زیرساخت‌ها و زیربناها در مناطق محروم مختل نموده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود، تغییرات زیر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ اعمال گردد:

پیشنهاد ۱

با توجه به عدم پرداخت منابع حاصل از دریافت حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از طرف خزانه به سازمان ایمیدرو همچنین الزام قانون به اداره سازمان‌های توسعه‌ای مطابق اساسنامه، بند «الف» تبصره «۷» حذف شود.

پیشنهاد ۲

الف) در صورت عدم حذف بند «الف» تبصره «۷»، ۵۰ درصد درآمد موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۳ به ۱۰۰ درصد افزایش یابد.

ب) به انتهای بند «الف» جمله «در صورت عدم پرداخت مبالغ فوق مطالبات مذکور در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم‌الاجراست و براساس ماده (۴۸) قانون محاسبات عمومی کشور و مقررات اجرایی قانون مالیات‌های مستقیم قابل وصول است» اضافه شود.

در ارتباط با دیگر تبصره‌های موجود در لایحه پیشنهاد می‌شود تبصره «۷» قانون بودجه ۱۳۹۴ در لایحه بودجه ۱۳۹۵ ابقا شود.

منابع و مآخذ

۱. قانون بودجه سال ۱۳۹۳.
۲. لایحه بودجه سال ۱۳۹۴.
۳. قانون هدفمندسازی یارانه‌ها.
۴. قانون اجرای قانون اصل چهل و چهارم قانون اساسی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۴۶۹۷

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۳۴. بخش صنعت و معدن و پتروشیمی

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه صنعت، گروه معدن و صنایع معدنی)

تهیه و تدوین کنندگان: ابراهیم مقصودی، امید عطائی، سعید شجاعی، فاطمه میرجلیلی

مدیران مطالعه: علی اصغر اژدری، فرید دهقانی

ناظران علمی: محمدرضا محمدخانی، هوشنگ محمدی

متقاضی: کمیسیون صنایع و معادن

ویراستار تخصصی: ———

ویراستار ادبی: ———

واژه‌های کلیدی: ———

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۱۸